

**УГОДА
МІЖ УРЯДОМ УКРАЇНИ ТА
УРЯДОМ КОРОЛІВСТВА МАРОККО
ПРО ЗАОХОЧЕННЯ ТА ВЗАЄМНИЙ ЗАХИСТ
ІНВЕСТИЦІЙ**

УРЯД УКРАЇНИ ТА УРЯД КОРОЛІВСТВА МАРОККО, далі –
“Договірні Сторони”,

- бажаючи розвивати та поглиблювати довгострокове економічне та промислове співробітництво, зокрема щодо створення сприятливих умов для інвестицій інвесторів однієї з Договірних Сторін на території іншої Договірної Сторони;

- усвідомлюючи необхідність захисту інвестицій інвесторів обох Договірних Сторін та стимулювання надходження інвестицій та ділових ініціатив для цілей економічного процвітання Договірних Сторін;

ДОМОВИЛИСЬ ПРО ТАКЕ:

СТАТТЯ 1
ВИЗНАЧЕННЯ

Для цілей цієї Угоди:

1. Термін “інвестиція” означає будь-яку частину капіталу та будь-який прямий або непрямий внесок, які здійснюються інвесторами однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони відповідно до законодавства останньої, зокрема, але не виключно:

а) власність у вигляді рухомого та нерухомого майна, а також всі інші речові права, такі як іпотеки та застави, речове забезпечення виконання зобов’язань, право користування та подібні права;

б) акції, цінні папери та всі інші форми участі у прибутках підприємства;

в) грошові боргові зобов’язання та права на всі інші виплати, що мають економічну цінність;

д) права на інтелектуальну та промислову власність, у тому числі авторські та патентні права, права на торгові марки, комерційні назви, технічні креслення, технології та ноу-хау:

е) концесії у публічному праві, що надаються за законодавством або контрактом, включаючи дозволи на пошук, видобування або користування природними ресурсами.

Будь-яка зміна юридичної процедури, за якою були інвестовані або реінвестовані активи або капітали, не впливає на їхній характер "інвестиції" за цією Угодою.

Ці інвестиції мають здійснюватися згідно з чинним законодавством тієї Договірної Сторони, на території якої вони здійснюються.

Якщо інвестиція здійснюється інвестором за посередництва будь-якої з організацій, перелічених нижче у підпункті с) пункту 2, у капіталі якої він має частку, такий інвестор користується пільгами, що їх передбачає ця Угода, відповідно до такої непрямой участі, однак за умови, що він не має таких пільг у разі, якщо він посилається на механізм вирішення спорів, передбачений іншою угодою про захист іноземних інвестицій, укладеною Договірною Стороною, на території якої здійснюється інвестиція.

2. Термін "інвестор" означає:

а) будь-яку фізичну особу, що має українське або марокканське громадянство згідно з законодавством України або Марокко відповідно та здійснює інвестицію на території іншої Договірної Сторони;

б) будь-яку юридичну особу, яка має місцезнаходження на території України або Королівства Марокко, утворена згідно з законодавством України або Королівства Марокко відповідно та здійснює інвестицію на території іншої Договірної Сторони;

с) юридичні особи, утворені згідно з законодавством будь-якої країни, які прямо або опосередковано контролюються громадянами цієї Договірної Сторони або юридичними особами, які мають місцезнаходження та в той же час здійснюють реальну економічну діяльність на території цієї Договірної Сторони; очевидно, що здійснення контролю вимагає значної частки у власності.

3. Термін “доходи” означає вільні від податків суми, що їх приносять інвестиції, такі як прибутки, дивіденди, відсотки, збори або інший законний дохід.

4. Термін “територія” означає:

а) для Королівства Марокко: територію Королівства Марокко, включаючи будь-яку морську зону, розташовану за межами територіальних вод Королівства Марокко, яка була або могла б бути в подальшому визначена Королівством Марокко, відповідно до міжнародного права, як зона, в межах якої можуть здійснюватися права Королівства Марокко щодо морського дна та морських надр, а також щодо природних ресурсів.

б) для України: територію під суверенітетом України, а також море та морські зони, щодо яких відповідно до міжнародного права Україна здійснює суверенітет, суверенні права або юрисдикцію.

СТАТТЯ 2 **ЗАОХОЧЕННЯ ТА ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ**

1. Кожна Договірна Сторона заохочує інвестиції, які здійснюються на її території інвестори іншої Договірної Сторони, та приймає такі інвестиції згідно зі своїм законодавством.

Розширення, зміна або перетворення інвестиції, що здійснюються відповідно до чинного законодавства держави, що приймає, вважаються новою інвестицією.

2. Щодо інвестицій, які здійснюються інвесторами однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони, остання забезпечує режим справедливого поводження, а також повний захист та безпеку, не виключаючи заходів, що є нагально необхідними для підтримання громадського порядку. Кожна Договірна Сторона зобов'язується забезпечити, щоб невинуватні або дискримінаційні заходи не перешкоджали управлінню, утриманню, використанню або передачі інвестицій іншої Договірної Сторони на її території.

Доходи від інвестиції, у разі їх реінвестування відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін, користуються таким же захистом, що й первинна інвестиція.

СТАТТЯ 3 **РЕЖИМ ПОВОДЖЕННЯ З ІНВЕСТИЦІЯМИ**

1. Кожна Договірна Сторона забезпечує на своїй території режим справедливого поводження з інвестиціями іншої Договірної Сторони, який є не менш сприятливим, ніж режим, який надається нею інвестиціям її власних інвесторів або інвестиціям у режимі найбільшого сприяння, якщо останній є більш сприятливим.

Кожна Договірна Сторона на своїй території забезпечує інвесторам іншої Договірної Сторони у діяльності, пов'язаній з їхніми інвестиціями, таке ставлення, що є не менш сприятливим, ніж те, яким користуються її власні інвестори або інвестори у режимі найбільшого сприяння, при цьому забезпечується ставлення, що є найбільш сприятливим.

2. Режим найбільшого сприяння не застосовується щодо привілеїв, які надаються однією Договірною Стороною інвесторам третьої держави на підставі її участі або залучення до участі в зоні вільної торгівлі, економічному або митному союзі, спільному ринку або будь-якій іншій формі регіональної економічної організації, або в подібній міжнародній фіскальній угоді або конвенції, яка має на меті уникнення подвійного оподаткування, або у будь-якій іншій конвенції у галузі оподаткування.

СТАТТЯ 4 **ЕКСПРОПРІАЦІЯ ТА ВІДШКОДУВАННЯ**

1. Заходи з націоналізації та експропріації або будь-які інші заходи такого ж характеру або ті, що мають такі ж наслідки, які можуть бути вжиті органами однієї Договірної Сторони по відношенню до інвестицій, здійснених інвесторами іншої Договірної Сторони, не повинні бути дискримінаційними та не повинні вживатися з будь-яких інших причин, крім суспільно корисних.

2. Договірна Сторона, яка вжила таких заходів без невиправданої затримки, виплачує правомочній особі справедливе відшкодування, сума якого відповідає вартості цієї інвестиції за угодою, напередодні дня, коли вжиті або оприлюднені такі заходи.

3. Умови встановлення та виплати відшкодування повинні визначатися якнайшвидше, щонайпізніше під час експропріації. У разі несвоечасної виплати відшкодування, починаючи з дня, коли відшкодування підлягає виплаті, на його суму нараховуються

відсотки за умовами угоди. Відшкодування виплачується інвесторам у конвертованій та вільно переказуваній валюті.

4. Заінтересований інвестор згідно з законодавством Договірної Сторони, яка вдалася до експропріації, має право на швидкий розгляд судовими органами цієї Договірної Сторони законності адміністративної процедури експропріації та проведення оцінки інвестиції.

СТАТТЯ 5 **ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ**

Інвесторам Договірної Сторони, інвестиціям якої завдано шкоди або збитків внаслідок війни або будь-якого іншого збройного конфлікту, революції, надзвичайного стану в державі, заколоту, повстання або будь-якого іншого подібного стану на території іншої Договірної Сторони, остання забезпечує недискримінаційне ставлення, яке є принаймні рівним тому ставленню, яке вона забезпечує своїм власним інвесторам або інвесторам у режимі найбільшого сприяння у тому, що стосується реституцій, відшкодування, компенсацій, тощо, при цьому застосовується ставлення, що є найбільш сприятливим.

СТАТТЯ 6 **ПЕРЕКАЗИ**

1. Кожна Договірна Сторона, на території якої інвесторами іншої Договірної Сторони були здійснені інвестиції, після погашення фіскальних зобов'язань гарантує цим інвесторам вільний переказ у конвертовану валюту ліквідних активів, що відносяться до інвестиції, зокрема, але не виключно:

- a) капіталу або додаткової суми, яка використовується для обслуговування або збільшення інвестиції;
- b) прибутків, дивідендів, відсотків, зборів та інших поточних доходів;
- c) коштів, необхідних для погашення боргів, які мають відношення до інвестиції;
- d) сум від повної або часткової ліквідації інвестиції;

е) відшкодування, викликаного застосуванням статей 4 та 5;

ф) відповідної суми заробітної плати та іншої винагороди, яка належить громадянам однієї Договірної Сторони, яким було дозволено працювати на території іншої Договірної Сторони для цілей інвестиції.

2. Перекази, що передбачені в пункті 1, здійснюються за обмінним курсом, встановленим на день здійснення переказу, на підставі чинного законодавства обох Договірних Сторін щодо обміну валюти.

3. Гарантії, що передбачені цією статтею, є принаймні рівними гарантіям, які надаються інвесторам у режимі найбільшого сприяння у подібних ситуаціях.

СТАТТЯ 7 **СУБРОГАЦІЯ**

1. Якщо на підставі встановленої законом або контрактом гарантії, яка охоплює комерційні ризики інвестиції, інвестору однієї Договірної Сторони виплачується відшкодування, інша Договірна Сторона визнає суброгацію страховика у правах інвестора, якому виплачується відшкодування.

2. Відповідно до гарантії, яка надається для певної інвестиції, страховику дозволяється здійснювати всі права, якими міг би користуватися інвестор, якби його не замінив страховик.

3. Будь-який спір між Договірною Стороною та страховиком інвестиції іншої Договірної Сторони регулюється згідно з положеннями статті 10 цієї Угоди.

4. Допускається суброгація лише первинних прав або претензій інвестора.

СТАТТЯ 8 **ЗАСТОСОВНІ ПОЛОЖЕННЯ**

У разі, якщо будь-яке питання, яке стосується інвестицій, регулюється одночасно цією Угодою та національним

законодавством однієї з Договірних Сторін або міжнародними конвенціями, які вже існують або можуть бути підписані Договірними Сторонами в майбутньому, інвестори іншої Договірної Сторони можуть застосовувати ті положення, що є найбільш сприятливими для них.

СТАТТЯ 9 **ІНШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**

1. Інвестори однієї Договірної Сторони можуть укладати з іншою Договірною Стороною конкретні домовленості, положення яких у будь-якому разі не повинні суперечити цій Угоді. Інвестиції, які здійснюються на підставі таких конкретних домовленостей, також регулюються цією Угодою.

2. Кожна Договірна Сторона забезпечує повсякчасне виконання зобов'язань, що взяті нею на себе щодо інвесторів іншої Договірної Сторони.

СТАТТЯ 10 **ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙ**

1. Будь-який спір щодо інвестицій між однією Договірною Стороною та інвестором іншої Договірної Сторони, наскільки це можливо, регулюється мировим шляхом за допомогою консультацій та переговорів між сторонами у спорі.

2. У разі неспроможності протягом шести місяців від дня письмового повідомлення вирішити спір мировим шляхом безпосередньо сторонами у спорі, спір передається за вибором інвестора:

а) до компетентного суду Договірної Сторони, на території якої здійснена інвестиція; або

б) для арбітражного розгляду до Міжнародного центру з вирішення спорів щодо інвестицій – МЦВСІ (Centre International pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements – C.I.R.D.I.) утвореного згідно з “Конвенцією про вирішення спорів щодо інвестицій між Державами та громадянами інших Держав”, відкритою для підписання у Вашингтоні 18 березня 1965 року.

З цією метою кожна Договірна Сторона дає свою остаточну згоду на передачу будь-якого спору щодо інвестицій до вищезгаданого суду (а) або для арбітражного розгляду (б).

3. Жодна з Договірних Сторін, що є стороною у спорі, не може заперечувати проти висування претензій інвестором на будь-якому етапі арбітражного розгляду або виконання арбітражного рішення з тієї причини, що інвестор, який є протилежною стороною у спорі, на підставі страхового полісу отримав відшкодування, яке повністю або частково покриває його збитки.

4. Арбітражний суд виносить свої рішення згідно з національним законодавством Договірної Сторони, яка є стороною у спорі, на території якої розміщена інвестиція, у тому числі на основі положень щодо колізії законів, цієї Угоди, положень конкретних угод, які можуть бути укладені щодо інвестиції, а також норм міжнародного права.

5. Арбітражні рішення є остаточними та обов'язковими для сторін у спорі. Кожна Договірна Сторона зобов'язується виконувати ці рішення відповідно до свого національного законодавства.

СТАТТЯ 11 **ВИРІШЕННЯ СПОРІВ МІЖ ДОГОВІРНИМИ СТОРОНАМИ**

1. Будь-який спір між Договірними Сторонами щодо тлумачення або застосування цієї Угоди, наскільки це можливо, вирішується між двома Договірними Сторонами дипломатичним шляхом.

2. У разі неможливості такого вирішення спір передається до змішаної комісії, яка складається з представників Сторін. Комісія збирається негайно на вимогу тієї Сторони, яка перша попросить про це.

3. Якщо змішана комісія не може вирішити спір протягом шестимісячного періоду від дня початку переговорів, на вимогу однієї з Договірних Сторін він передається до арбітражного суду.

4. Згаданий арбітражний суд формується у такий спосіб: кожна Договірна Сторона призначає одного арбітра, ці два арбітри разом призначають третього арбітра, який є громадянином третьої держави, Головою суду. Арбітри повинні призначатися протягом трьох місяців,

Голова суду – протягом п'яти місяців, починаючи від дня, коли одна Договірна Сторона повідомила іншу Договірну Сторону про свій намір передати спір до арбітражного суду.

5. Якщо призначення не відбулися протягом визначеного в пункті 4 часу, будь-яка Договірна Сторона запрошує Голову Міжнародного Суду зробити необхідні призначення. Якщо Голова Міжнародного Суду є громадянином однієї з Договірних Сторін або якщо існує певна перешкода для виконання ним цієї функції, до здійснення необхідних призначень запрошується Заступник Голови Міжнародного Суду. Якщо Заступник Голови Міжнародного Суду є громадянином однієї з Договірних Сторін або якщо існує певна перешкода для виконання ним своїх функцій, згадані призначення пропонується зробити особі, яка є членом Міжнародного Суду протягом найдовшого періоду часу та не є громадянином жодної з Договірних Сторін.

6. Арбітражний суд виносить свої рішення на основі положень цієї Угоди та норм Міжнародного Права. Рішення суду приймається більшістю голосів. Воно є остаточним та обов'язковим для Договірних Сторін.

7. Суд визначає свої власні правила процедури.

8. Кожна Договірна Сторона покриває витрати свого арбітра, а також видатки, пов'язані з його участю в арбітражному розгляді. Витрати, що пов'язані з діяльністю Голови, та інші витрати розподіляються рівною мірою між обома Договірними Сторонами.

СТАТТЯ 12 **ЗАСТОСУВАННЯ**

Ця Угода рівним чином застосовується до інвестицій, що здійснені до набуття нею чинності інвесторами однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони відповідно до її законодавства. Проте ця Угода не застосовується до спорів, які могли виникнути до набуття нею чинності.

СТАТТЯ 13 **НАБУТТЯ ЧИННОСТІ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЇ УГОДИ**

1. Ця Угода підлягає ратифікації та набуває чинності через 30 днів від дати отримання останнього повідомлення про виконання

внутрішньодержавних процедур Договірними Сторонами у їхніх відповідних державах.

Вона залишається чинною протягом десятирічного періоду. Якщо жодна з Договірних Сторін не денонсує цю Угоду за шість місяців до припинення її дії, ця Угода кожного разу продовжується на наступні десятирічні періоди шляхом процедури мовчазної згоди. Кожна Договірна Сторона залишає за собою право денонсувати цю Угоду шляхом направлення відповідного письмового повідомлення щонайменше за шість місяців до закінчення поточного періоду дії Угоди.

2. Інвестиції, що здійснені до дати припинення дії цієї Угодою, регулюються нею протягом десятирічного періоду, починаючи від дня вищезгаданого припинення дії Угоди.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО нижчепідписані представники, належним чином уповноважені своїми відповідними Урядами, підписали цю Угоду.

Вчинено у м. Рабаті, 24 грудня 2001 року, у двох примірниках, кожний українською, арабською та французькою мовами, при цьому всі тексти є автентичними. У разі розбіжностей переважну силу має текст французькою мовою.

ЗА УРЯД УКРАЇНИ

**ЗА УРЯД КОРОЛІВСТВА
МАРОККО**

